

LESSEN VOOR HET LEVEN

GENESIS

MAX LUCADO

Inhoud

Bijbelstudie: hoe doe je dat?	7
Inleiding op het boek Genesis	13
Les 1	
Geschapen als Gods evenbeeld (<i>Genesis 1:26-2:25</i>)	17
Les 2	
De gevolgen van de zonde (<i>Genesis 3:1-23</i>)	25
Les 3	
Gehoorzaamheid aan God (<i>Genesis 7:1-20</i>)	33
Les 4	
Vertrouw op Gods beloften (<i>Genesis 15:1-21</i>)	41
Les 5	
Vertrouw op God alleen (<i>Genesis 16:1-12</i>)	49
Les 6	
Geloof in Gods plannen (<i>Genesis 18:1-15 en 21:1-3</i>)	59

Les 7	
Geef alles aan God (<i>Genesis 22:1-14</i>)	67
Les 8	
Worsteling met God (<i>Genesis 32:10-31</i>)	75
Les 9	
Jaloers gedrag (<i>Genesis 37:3-20</i>)	85
Les 10	
Integer leven (<i>Genesis 39:2-20</i>)	93
Les 11	
Gods almacht (<i>Genesis 45:1-15</i>)	101
Les 12	
Anderen vergeven (<i>Genesis 50:15-26</i>)	109
Handleiding voor gespreksgroepen	117

Inleiding op het boek Genesis

Daar zit je dan, als tiener bij je opa en oma thuis. Je hebt er eigenlijk geen zin in, maar het gaat om een familiebijeenkomst en dus ben je erbij.

Je gedraagt je netjes en doet alsof je luistert naar de gesprekken tussen je ouders en je grootouders. Dan zegt je oma ineens iets wat je aandacht trekt. Ze begint over je overgrootvader en de reis die hij maakte vanuit het ‘oude land’ naar Amerika.

‘Wat?’ vraag je.

Oma glimlacht in de wetenschap dat we ons op een dag allemaal afvragen waar we vandaan komen ... en kijk eens, ineens vraag jij je af waar jij eigenlijk vandaan komt.

Ze vertelt een verhaal over je familie die aan vervolging is ontsnapt en nu in het oosten van Virginia woont. Daarna neemt ze je mee naar haar slaapkamer en opent de grote kist aan het voeteneinde van haar bed die er al staat zolang jij je kunt herinneren. De kamer vult zich met de geur van cederhout en mottenballen.

‘Dit vind je vast leuk om te zien’, legt ze uit, terwijl ze je

een zwart-witfoto in een houten lijst aangeeft. ‘Dit is je overgrootvader.’ Het enige wat nog stijver is dan zijn kraag is de uitdrukking op zijn gezicht. ‘Dit is zijn vader’, zegt ze, terwijl ze een foto van een cowboy aangeeft. Hij draagt een breedgerande hoed en zit te paard.

Stuk voor stuk geeft de kist de familie verhalen prijs. Al snel zit je op de grond, omringd door oude trouwjurken, fotoalbums, diploma’s en bronzen babyschoentjes. En voor je vertrekt, ben je de eigenaar geworden van iets kostbaars – een erfenis. Een afkomst. Een begin. Een oorsprong.

Je weet dat je deel uitmaakt van een stamboom. Je bent geen op zichzelf staande vijver, maar lijkt op een rivier die zich een weg baant door een grote kloof.

Je gaat rijker weg. Weten waar je vandaan komt, zegt veel over waar je naartoe gaat.

Misschien is het eerste boek in de Bijbel daarom ook een boek over het begin. God wil ons laten weten waar we vandaan komen. Die kennis zal ons veel leren over de plaats waar we naartoe gaan.

AUTEUR EN DATUM

Van oudsher wordt aangenomen dat Mozes Genesis heeft geschreven, samen met de boeken Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium (samen bekend als de Pentateuch of de Thora). In al deze boeken vinden we verhalen van Mozes die door God gedicteerde woorden (zie bijvoorbeeld Exodus 17:4) en wetten vastlegt (zie Exodus 20:1-17). Ook latere Bijbelteksten beschrijven de literaire bijdrage die Mozes aan

de wetten in de Pentateuch heeft geleverd (zie Jozua 8:30-32). Jezus en de auteurs van het Nieuwe Testament gingen er kennelijk ook van uit dat Mozes de auteur van de Pentateuch was (zie Johannes 5:46). In het boek Exodus staat dat Mozes werd geboren toen zijn volk, de Israëlieten, als slaven in Egypte verbleven. Hij werd grootgebracht aan het hof van de Egyptische koninklijke familie tot hij noodgedwongen de woestijn in moest vluchten. Hij had een Egyptenaar gedood die een Hebreër had geslagen (zie Exodus 2:1-15). Uiteindelijk riep God Mozes vanuit een brandende struik om zijn volk uit Egypte te leiden en naar het land Kanaän te brengen (zie Exodus 3:1-10). Mozes leefde waarschijnlijk tijdens de late bronstijd en stelde de Pentateuch circa 1500 v.C. samen.

SITUATIE

Afgezien van enkele gedichten wordt de literaire structuur van het boek Genesis gedomineerd door geschiedschrijving. Aangenomen wordt dat Mozes putte uit tradities, verhalen en zelfs geschriften om uitgebreid te beschrijven hoe God de wereld schiep, hoe de zonde zijn intrede deed en hoe God bepaalde mensen riep en hun een bijzondere taak gaf. Uiteindelijk draait de Pentateuch om de roeping van Abraham, de 'vader' van het Joodse volk, en de verbonden (of overeenkomsten) die God tussen zichzelf en zijn uitverkoren volk heeft gesloten. Door de gebeurtenissen uit het verleden te vertellen, leerde Mozes de Hebreërs – een slavenvolk – dat zij een bijzonder verleden hadden en dat ze door God voorbestemd waren om het land van de Kanaänieten in bezit te

GENESIS

nemen. God had nog steeds een bedoeling met zijn volk in een land dat Hij hun had beloofd.

BELANGRIJKE THEMA'S

- In al zijn scheppingskracht schiep God uit het niets de hemel en de aarde.
- Door verkeerde keuzes van de eerste mensen deed de zonde zijn intrede in de wereld.
- In de tuin van Eden zette God een plan voor onze redding in werking.
- God sloot een verbond met Abraham om hem te zegenen en hem voor alle volken tot een zegen te maken. Jezus is de vervulling van die belofte.

BELANGRIJKE TEKSTEN

In het begin schiep God de hemel en de aarde (Genesis 1:1).

INHOUD

I. Ontstaan van de wereld (1:1-11:32)

II. Abraham (12:1-25:34)

III. Isaak en Jakob (26:1-36:43)

IV. Jozef en zijn broers (37:1-50:26)

LES 1

GESCHAPEN ALS GODS EVENBEELD

— • • • —

*God schiep de mens als zijn evenbeeld,
als evenbeeld van God schiep hij hem, mannelijk
en vrouwelijk schiep hij de mensen.*

Genesis 1:27

REFLECTIE

Sta eens stil bij de betekenis van ‘geschapen als Gods evenbeeld’. Welke gedachten roept dat op? Wat betekent het dat alle mensen zijn geschapen als het ‘evenbeeld’ van God?

SITUATIE

Het boek Genesis opent met een heldere introductie van de machtige Schepper van het universum: ‘In het begin schiep God de hemel en de aarde’ (1:1). Tijdens de eerste drie schepingsdagen kreeg de nog vormeloze aarde substantie (zie 1:2-13). De eerste drie dagen werden gevolgd door drie dagen waarin de lege aarde werd gevuld (zie 1:14-31). Op de zevende dag ‘rustte [God] van het werk dat hij gedaan had’ (2:2). Daarmee gaf Hij zijn volk het concept van de ‘sabbat’ als rustdag (zie Exodus 20:8-11). Het hoogtepunt van Gods werk is de schepping van de mensheid als zijn evenbeeld (zie Genesis 1:26) die Hij laat wonen in de door Hem aangelegde tuin van Eden. De auteur benadrukt dat Adam en Eva zich op dat mo-

GENESIS

ment niet voor elkaar 'schaamden' (2:25) en vrijelijk met hun Schepper omgingen.

OBSERVATIE

Lees Genesis 1:26-2:25.

VERKENNING

1. Op welke manieren heeft God onderscheid gemaakt tussen de mensen en de rest van de schepping?
2. Op welke manieren heeft God Adam verantwoordelijkheid voor de aarde gegeven?
3. Hoe heeft God Adam geformeerd? Waarom is dit belangrijk?
4. Welke beperking legde God Adam op? Waarom zou God deze regel hebben ingesteld?
5. Hoe heeft God Eva geschapen? Wat betekent het dat God de vrouw uit de man heeft geformeerd?
6. Hoe zou je de relatie tussen Adam en Eva en God in die tijd beschrijven?

INSPIRATIE

Het is gemakkelijk om je allesbehalve belangrijk te voelen wanneer het bedrijf waar je werkt je als een nummer ziet, wanneer je vriend je behandelt als een stuk vee, je ex je van je energie berooft of de ouderdom je je waardigheid ontnemt. Een belangrijk iemand? Nauwelijks.

Herinner jezelf dan aan deze belofte van God, telkens wanneer je met die vraag worstelt: je bent geschapen door God, naar Gods beeld, tot Gods heerlijkheid.

God zei: 'Laten wij mensen maken die ons evenbeeld zijn en die onze natuur weerspiegelen, zodat zij de verantwoordelijkheid kunnen dragen voor de vissen in de zee, de vogels in de lucht en al het vee – ja, voor de aarde zelf en voor alle dieren op het aardoppervlak.'
(Genesis 1:26, MSG)

In deze tekst vinden we een van de meest fantastische beloften van God: God heeft ons gemaakt om zijn eigen beeld te weerspiegelen.

God heeft ons geschapen om op Hem te lijken – meer dan al het andere dat Hij ooit gemaakt heeft. Hij heeft nooit gezegd: 'Laat ons oceanen maken naar ons evenbeeld' of 'vogels die op ons lijken'. De hemel boven ons verkondigt de heerlijkheid van God, maar is niet gemaakt naar het beeld van God. Wij wel.

Voor alle duidelijkheid: niemand van ons is een god. Wie denkt dat hij dat wel is, lijdt aan waanideeën. Maar ieder van ons heeft iets van Gods karaktereigenschappen in zich. Wijsheid. Liefde. Genade. Vriendelijkheid. Een verlangen naar eeuwigheid. Dat zijn nog maar een paar van de kenmerken die ons onderscheiden van koeien en schapen, een paar aanwijzingen dat wij voorzien zijn van de vingerafdruk van onze goddelijke Maker. Wij zijn gemaakt naar zijn *beeld*, naar zijn *gelijkenis* ...

GENESIS

In veel opzichten ‘lijken’ wij op God. Er zijn geen uitzonderingen op deze belofte. Elke man en elke vrouw, geboren of nog niet geboren, rijk of arm, in de stad of op het platteland, is gemaakt naar het beeld van God. Sommigen proberen dat beeld zoveel mogelijk te onderdrukken. Anderen versterken het. Maar we zijn allemaal geschapen naar het beeld van God. (Uit: *Onwankelbare hoop* van Max Lucado.)

REACTIE

7. Wat is je reactie op de gedachte dat God je geheel anders heeft geschapen dan welk deel van de schepping ook?
8. Welke eigenschappen heeft God je gegeven die je uniek maken?
9. Waarom denk je dat sommige mensen proberen Gods evenbeeld in hen te ‘onderdrukken’?
10. Wat betekent Gods opdracht aan Adam: ‘Bevolk de aarde en breng haar onder je gezag’ (Genesis 1:28)? Wat zegt dat over de rol en de verantwoordelijkheden van de mens in deze wereld?
11. Wat openbaart de schepping over God?
12. Waarom denk je dat een almachtige God ervoor koos om op de zevende dag te ‘rusten’?

LEVENSSLESSEN

Toen God de dieren schiep, droeg Hij hun op vruchtbaar te zijn en talrijk te worden, ‘allerlei levende wezens’ (Genesis 1:24). Maar toen God de mensen schiep, schiep Hij hen

mannelijk en vrouwelijk en vormde hen ‘als evenbeeld van God’ (1:27). Adam en Eva leken in niets op wat de Heer eerder had gemaakt – en behoorden niet tot een bepaalde ‘soort’. In plaats daarvan waren mensen unieke schepselen die een *evenbeeld* van hun Schepper waren. God schiep Adam en Eva als ‘levende beelden’ van zichzelf om als de door Hem aange-
wezen vertegenwoordigers te heersen over de aarde. Omdat wij allen geschapen zijn ‘als evenbeeld van God’ mogen wij vandaag weten dat wij bijzondere mensen zijn en dat we in Gods ogen van onschatbare waarde zijn.

TOEWIJDING

Vader, wij hebben ontzag voor het geweldige werk van uw handen. Dank U voor de mogelijkheid een relatie te hebben met U, de Gever van leven en de Schepper van het universum, en dank U dat we als evenbeeld van U zijn gemaakt. Geef dat wij ernaar streven U te dienen en de rol die U ons hebt gegeven te omarmen.

ZELFREFLECTIE

Op welke manieren kun je Gods eigenschappen in jou verder ontwikkelen?

VERDIEPING

Om het boek Genesis tijdens deze twaalf lessen helemaal door te lezen: lees Genesis 1:1-2:25. Meer Bijbelgedeelten

GENESIS

over Gods Geest in jou vind je in Job 32:8; Psalm 104:1-35; Prediker 12:7; Johannes 6:63; 16:13; Galaten 4:6 en 2 Timoteüs 1:7.

LESSEN VOOR HET LEVEN

Als je weet waar je vandaan komt, geeft dat ook richting aan je toekomst. Misschien is het eerste boek in de Bijbel daarom ook een boek over het begin. God wil ons laten weten waar we vandaan komen. Het boek Genesis brengt ons terug naar het ontstaan van de wereld en het begin van het leven. Het boek vertelt ons hoe we zijn geschapen, waar de zonde vandaan komt en wat daarvan de gevolgen zijn, en hoe we ons het beste kunnen verhouden tot God: door gehoorzaamheid en vertrouwen.

In de serie *Lessen voor het leven* brengt Max Lucado de Bijbel tot leven in twaalf lessen vol intrigerende vragen, inspirerende verhalen en indringende overdenkingen. Elke les omvat een openingsreflectie, achtergrondinformatie, verkennende vragen, persoonlijke gedachten van Max en een afsluiting die aanspoort tot verdere reflectie. *Lessen voor het leven* kan zowel in een kleine groep als voor zelfstudie worden gebruikt.

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT